

სახელმწიფო

(გაზე-სახელმწიფო-წარმომადგენელი)

მოღის, მოიპარება, გვიხლოვდება პაჩია ფურცლი ბიჭო, უხალა, უწარმო, წინ-დაუღებელი, ცხოვრებით შეუღლებული და ლაპარაკობს, მშვენიერ ბრწყინვალე და მოვარსკავი სპეტაკი, გონება მართალი და გულ-უპრავილო... სადაც არის ეს პაჩია ცხოვრების სათავე ჩაუდგება, ცხოვრების თანხა ჩაყვრება და, რა-ღა თქმა უნდა, ჩვეულებრივ, თინე არ აიკავებს, ხელს ჰკრავს და ცუდ-ხელში ჩაივლება, რუს-სპარსილი და დაახინჯავს, კუბად აკეთოს, უწესავად მიიპარება-მოპარობოს, ხალი, ნავალი, წინი და ლაპა არ მოაკლეს, ათასი კოდად მოახვიოს კისრად, რომ ტოპოლად წასტეპოს წაქსელის კეტებით ავეღებნოთ და, ერთის მაგიერ, ცხრა-კეტი ტყავი ავიკოთ...

ვემართლებით-იქ?.. როგორ არაო, მოსკოლის მიღერი ტბოლი დახვედრეთ, ისე გულ-უღებავ გაუფასვინ-ძლით, იმის გეოლის მოსაგებად არა შეგიშვრებიათ, გვერ-და, ეს მინორ მივინჯის სიკეთეს, ეს მინორ ზურგს გაგვიხვიებს და ფეხზე მოსაგებავ-ნებს და, თუმცა რე იცხვიო, ესეც ჰიანი გემომადება, ამასაც თეთრი კაბილი და მავი გული ჰქონდა და იმბოზმ გამოეცხვადებოდა ანგელოზის სახით, რომ ცხოვრების მშვენიერება და ტურავა ყანაში დაძრალი სოფლის და ნარ-კაალით ავიგვეგვილოს მინდორი. შორს ჩინებან, წასვლა მაგისი და მოსვლა ალარა, წინამდე წაქლი ჰქონდა და უკან მუხურის, შავ და შავ-შავ მაგის ხასხვანდელი, ამდენი რა-რამი და ვადღობი მაგის მოკვება, ვადა, ვადა, ვანამეცეთ, ერთს წაშასც ნუ ამოგინებთაო!...

ფელეტონი

არაშენი

(გვიხილავთ გუბიის ხალხის ცხოვრებას) (დასასრული, იხ. „ფელეტონი“ № 255)

II

დავამდა. ათიღად დღის მოკვებე გამოჩნდა დასაღვთისებრ მოკვებე-ბულის ცხვრ და სუსტის სინათლით ჩამოხვებდა ხეებით დაწვრილდეს არ-მარსი. ყოველივე სუსტად, თითქოს ყოველ-ავე მოსურებრები, დასტებეს სასაძურ მაგის ღამის მშვენიერათა. რაც უფრო სხვად ჰქონდა ადამიანის გულს მწირობდა, ამ სიკეთესობის დასტე-ბობლის გრისონ ღამეს მინორ მოე-სწებოდა. „გოლინამ“ (გურიაში ბუღე-ბულის მაგიერ „გოლინამ“ ამბობენ) გულის მოიპოინა, ასეთ პოეტურ და-მისაგან მონადირე ტბოლი გრანობა არ გამოხვება თავის ტბოლის მხეში და გამოხვება ბუქწარში: „ტავი, ტავი, ტავი“. იმის ამბებენ სხვებიც, ასე რომ ცხლა ადამიანს შეგელო, თვალცი-დატებო და სწებო.

სიკო იჯდა გნის ვადღობა, ბუქწარში, მუხლებზე თავისი „მაკუხელა“ (თოფი) ელი და ხმარა-ხმარად გაი-ყურებოდა მოვარსკავს. სიკოსთვის ესა არ იყო საჭირო ეს ძვირფასი სიკოსწამილი, პირ-იქით, მოვარც, რას-მელოც ისე სასაძურად აფრქვედა ცხ-ძვეშის ვერცხლის ფერს სინათლეს, სიკოსთვის დარაჯი იყო, დარაჯი,

ეს ჩვეულება, მამა-პაპით ვერობი-ლი, სწივლი იქ ყვეს ვერობინებს, რომელსაც სწივ სილია და, სადაც დაჯდებოდა, ის ადგილი-იქ გვიან-გვიანდელი. რაკ ამ ერთის და-დენისა და მერსის დახედვრის, გა-მასპინძლობის წესს ჩვეულების წამო-სასხამი დიხურა და წნის სარტული უშვრიკოა, აღნად ფეჩიადაც ბრავს მისილია, რომ ჯერ თითონ დაე-ხედნა და ჯერ, ცხოვრების თინე გნება და დარწმუნებულყო, რომ თითონ თინეა უმადესად გაეთვებოლი და რაც უნდა კარავდა მოხლოლო, თი-თის ტარიითა და სითითი ღამზადე პიკინეზოლი გუნდა, თუნდა იქ-მე-რეცხილია შექველია პასილა ჩაქვირა, მინორ დაახინჯავს, საყოდავად გა-აღებურებს და ანთებულს კოცონს-ში ჩაუხვებებს, დაატეხს ვანძობს და გააბრწყინებს.

განქა, წვიდა ის დრო, როცა დაგნანაშაულის ჯვარს ცქვემს საბირ-კველი ჩიყარა და ვანჯონდა, თან, უფარისგან, ბევრი კარგი და ჩინთვის ცხელა-იკი სანატრილი წაიღო. მას შემდეგ ბერება წელიწადამდე გაცი-კრილია დროთა ბრუნვის შავსა და ხელის უკუწებში, მაგრამ ცხოვრე-ბის თინე-იქ მინორ კეტს აქსობს, თუქცა მრავალჯერ ვადკილდა და ფილაქინ-იკი არა ერთხელ გამოე-ცხვლა. ასე და მინორ ვერ დაე-რწმუნებოდა, რომ თითი თინე არ გვიყარა, რომ იმდინადი წელითა სელა ის ქარია, რომელიც, ძალიანც რომ მივირდებს, საყვილის ვერსა შე-მოგვიწოდებს და აქეთ-იქით ვიხედე-ბით, წელიწადს თუ მოკვება ეს სუფ-თქის დამანაშობელი და გზარწილი პავრი, თითქოს ვანგებ, თვალს ვი-ხიდა და უკვლავდობის ბრალსა და სახამს ყველა ფურცლს უფარისობას ვღებთ, გუნდას ვამზებუბო!...

ყველაზე აშკარად, ყველაზე ცხა-დად ისეც ვაგებუბს, ამ ახალს დროს ის მოხლოდეს გუნდას, დატკობა ხოლმე ძველადვე დაქანებულ ჩვე-ულებების სიტყვით. მიიწურება წე-ლიწილი და სწივად მინორ ვალიც-ებებს ხოლმე ეს პირის გუჯიც, ინ-ფლუნეცია მოდებდა, ლუციებს წამო-უჭარბლებდა, თვალთი გაუჭარბ-დებდა და დაწვინებლობდა, მუშტარს გახავასხიდა უწებს ცქნავისა და ყველას არწმუნებდა, რომ „მოვიხი-ლები კარცხლობად ვერხობა შენ-თია“. შემოდგომა ჯერ გვირანდა-ბარ განხამბებულა, რომ ვაგებუბს ფორიკი, ფუციური და ორბრ-ტული შეუდგებოდა ხოლმე. ყველა ვაგებუბი, გვირგვინ კვეშ მისსელელ პატარასლავით, ღამზადე, ფერსა და უფარისი იცხობს, ყოველს იცხობს და ღამზადე ითავსება, ნას-ბაგეტეს ტურავად ითავსება და ვი-ნადგანა ძებრება, რომ პირადგან სულ მარგალიტი ჰყავოს, მუშტარს თვალს აუხვიოს და საცავისი სარ-ჩელი არ დაანახოს.

წელსიც, რაც თუ უნდა, ამ ჩვე-ულებრივება მოვლენამ დროზედ იჩინა თავი. სხვებთან ერთად, მუშტარს მოსაზიდავ ფეხბრუნში ტფოლისი ვა-ზეთებიც ჩაებნენ და მომავალ წლი-სათვის ზოგი რა უკვადებებსა მარ-ღებდა თავისი მკითხველს და ზოგი ვერა. ერთმა ვანახება, რომ ჰქუტის სტუკისა და მართლის ხასის კალამს აქვებ-ქუტებს და ჰსურს დაამტკიცოს, მეთორ სტილითა თანამშრო-მლების ნახსით აუჭერლოს მკითხე-ლეს თვლი, მესამე დევ-გმობის, ტუკისა და მართლის ხასის კალამს აქვებ-ქუტებს და ჰსურს დაამტკიცოს, რომ, როგორც „ხანდაში“ ამბობს, ქანახება მაქვარა, „ღურ ჰსტრეა“ მაქვს მუქსუქო“ (წყნობი) პატარა, მაგრამ დღი-ღე იცინებოდა!...

ჩავიდა, თეთრად მოხანდა ელიზბარ თვალისი „ოდა“. გნა და გნა სიკო ვაგებუბებდა დახანდა, გაიყურებო-და—ხომ არაინდ მოდისო და, რაც უნებრდებოდა, არა—ო, ვანავრ-ძობდა გნას. თუ შენწავდა ვინმე მომავალი, მარდა და შეუწვევად ვადახტებოდა გზიდან და მოეგვარე-ბოდა ხეს. ჩამდევჯერ უწარტია სი-კო—ერთი იყო და დღილი და ამ გნას შემოვარდებოდა. მაგრამ გნს შე-მობრება არ შეუძლებოდა, რადგანაც გნის ვადგამა ზოგან მოსახლე კაცი იჯდა, ზოგან ვაგებუბი ბარ-ეკალი იყო და ზოგან ღრიანკელი. მართა-ხალი, სიკოს ხასხვანდა თვალისის ხას-ლომდელი გნა-კი არ იყო, სიკოს თა-ფლისი ჩქარის სიარულით სათა მხეჯე-რის შეგებოდა იჯდა. მერე ელდ სიკოს სიკოვრდებ მინორ სიკოვრდებდა, როცა თვალისის მუხლობის მოე-კვრებოდა. სიკომ ოცოდა, რომ მის თვალისის მუხლობის ეკვი ჰქონდა ადგებულა—სიკო ვარდობისა დალი-სო. თუ ნაწილი შეტკობდნენ მისს იქ ყოფნას, ამ ვინმე დახვებოდა თუ-მა ვახუცა და მოკლავდა, რაც და ელიზბარის შეტკობდნენ. სი-კოს უფრო ამ უკანასკნელის ვარე-მოების ეწინააღ—ელიზბარის არ უფინდა და ვარდობის თან უსიამო-უნებარ ამ მიყენებოდა. ამიტომაც იყო, რომ სიკო ერთ-იარის ვერსის ვა-გინის თვალისის ხასხვანდელ ხმრად ჩამდენიც საათი მონდობოდა.

როცა თვალისის ხასხვანდელ ხმრად, სიკომ ვადღებუბა გვიდან, ვაგ-

ვაგებუბის შესებად ჩამოვიარდა ლა-პარაკი და ერთი უტყვი, მუნჯი, მი-მჭროლი ვარცხვლავი და დახვებუბი და სვე-მუხურული, აქ უკვე მიკავს-ბული, ვაგებუბი ვაგებუბსენა. ეს ვა-გებუბი ვაგებუბი უღერა „თვტარა“, რომელიც, უკვე ჩამდენიც თთავა, ვანისგინებს წიაღსა შინა „მართობი-სასა“, „ციკისასა“ და „ნობათი-სასა“. უფლებრი ხევერი დაჰყვა თან საბაროლი. ავტრ მუქვაც წელიწადი, მიიღოდა და მოსტრობდა, ნათელი და უღრებული დღე არ ვაგებუბინა. სათავეშივე უქუბდებოდა მავთა, კუ-ტობა დასტებდა და ელდამ ვაგებუ-ბინა, თუქცა სილანისთანა დევ-გმობის ბევრჯერად ამოვადგნენ მარ-ში და სტლიობდნენ ეკლიანი ვა-ცხოვრებისა ვად თუ კარავდა გე-ტარებინებინათ. მართალია, ექსის გუნის ვანახებლობაში ჩანახვებდა-სი, სულს იბრუნებდა, მაგრამ ვიი იმ-სიკოს მომარბუნებსა: სახე ადარ შეჩე-რნია და ფერი, სინისი გამოლეული ჰქონდა და დღეს რომ მიიხვადდა და ფეხზე დაიწვებდა ბოძლად, ხვალ ისეც სარეკელს ტანებრდებდა და ვაგ-რავლებული ვიი და უში ჰქონდა.

ამბობენ, პოეტებს ბევრჯერად წი-ნასწარმეტყველებს წამოსტეპობა, გული მოსალმდნელს უფრანხით ხოლმე და ადრევე შეუძლებელი უტ-ყურა ალლი აიღონ რისამე სიავ-კარისა. ამბობენ და ამ მშობივე-ბის გამოხატვად ეკიდეს ეს ნათქვა-ნი. ვაგ. „თვტარა“ პირველსვე ნო-მერში მამ აუტრთხა პოეტმა:

თუ საბაროდ დახვებულხარ
ერთბოლოსა მოლოდ მძებნელი,
იყავ უსუსტრო... იყავ ნადავლი,
და ამავ თათვი მარად დღე-მზღელი!

მაგრამ თუ მჭერის ერთხელ მუშად
ხარ, ნორხი, წიწვულად მოვლენებულა,

ეკა მაღლის ჩრდილით დაწვე-ბულს „ღობლიო“, „მოუარა თაფლი-ბის ბაღის ბოლოს და ჩხირი არ ვაგებუბო, ისე ფრთხილად და მოხერ-ხებულად ვადახტა ეკლით მოკლეს-ლობებზე. მაღლი, დღიდან ხეები თავითან ჩრდილით ისე ანდებუ-ბად უთმისდავდ დამასავად დაწვე-ბულს ბაღს, რომ გვეგონებოდა—უკუბის ზღვის ჩავეტრია. მაგრამ სიკოს იქ შეტყებულ ჰქონდა თვა-ლები დამეში, რომ ნრწმა დაგველო, იმასა-იკი დინახავდა. სიკო მივდა ერთ დღის ნივთის ძირში და ვა-ჩრდილი. თვალისის „ოდა“ აჩრდილი-იყო მოსწინად სინებულში. ფანჯრის-სინათლი იყო; ტყუბოდა, ჯერ არ დაწვრილიყვნენ. სიკო იჯდა ერთს დადგობა და წელ-წელი აყოლებდა თვალს ეკვი-იქით. ყოველივე მოკლე-ჩარავა საღებულობით მოკლე ხეები ვაფრწყველდა იჯდა. სახლის წინ მინდორის სინებულში დაწვე-ბულიყო. სახლის იქით ბუქწარში იდუ-მალებით ხასხვანდელ ვადახტე-ეკალიყო. „ღობლიო“ უკუბის ზღვა ვეგებუბობდა. შორს მორდა ქელი, სიკოვლი ვრძობდა, ვაგებუბოდა და მიხილ-მოხილდა, აქუხულ-და-დაკუხული იქცა სინებულში, თითქ-ვეგველ-წინა შემოსვლით ეკვდის ძი-სად“ და სხვანაირს. სიკოსთვის მოკლე-ჩარავა-იკი აქვეან მხევედა, ძვირ-ფასი-იკი ყოველივე მისის ტრამოლის ვასწავალული და მისის ტრამოლე-ბის მოქმე იყო. შესაძლებელია, ბევრი ისე ჩავლებ მრწამს, რომ იმ-

იყავ უტრებულა იყავ სადგებულა
და ყველაფერ ერთხად ჰქებულა.

ნათელი იყო, ცნობილი იმანი,
მარამ მითი კარავდა ყველაფერად
და, სწივრ-მხეველო, ჰქუტის სიკოს
დინაშტებობადა კეთა არ მალდა.

ვემართლებდა ხმრად სხვრებსა ვე-
თხობს...

სიმართლე ჰქუტავ თუქცა ძელია,
მაგრამ მინორ-იკი ყველა ვაგებუბ-
ელის ვაგებუბინი სანატრილია! *)

უთხრა ეს პოეტმა და გამომბრ-
და, ზურგი უგებოდა, უკან დარი მი-
უხდნო, თითქოს ბუღლი უფრანხ-
და, რაც იყო მოსავალი, ვაგებო-
და: თუქტებდა ცხად იყვენ და ცურა-
ინებთი სტუკინი ნწებოა, და თა-
ვისს გნას ვადგა. მას შემდეგ ვა-
გებუბის თავი მიღდა ალარ აუღლი და
ჩრდილსათი თან აჰყვა და აეკიკრა
პოეტის სიტყვები:

იყავ უსუსტრო, იყავ ნადავლი
და ამავ თათვი მარად დღე-მზღელი...
ღუმყო

ნარკვევი

(გურია-ვახუცაძე)

ვაგებუ „НОВ. 0606.“-ის გუბინ-
ფელეს ნაიმერად ვადგვდილიც წე-
რდელი ბ-ნ სპიი ვანახავდა ვაგებუ-
ბით თავად გრევილი გურიელი
შესახებ. ეს წერილი საყურადღე-

*) ეს აკეთს ლეკი დაძვლებული იყო ვაგ. „თვტარა“ 1888 წ. № 1, მაგრამ შეუ-
ღებუბით, უკანასკნელი იმით კეთა აჯდა.
ღუმყო

დენი სიტყვებია ვერ იგრძნობს, რა-
მდენსაც სიკოს აქვირია არ-გა-მარ-
თის თვალის ვაგებუბების დროს ვა-
რანობინებდა. ვინ მოსიკოსის, რამდენი
მაღე ვაგებუბინა სიკოს თვალისის
დასტ, დღის ნივთის ქვეში ექნახავ
სამართალ-ხაზუბლის ღამებზეც და
უქნაქარინა ხაზობის ციკეს და
ავდინას ღამებშიც. სიკოს თვალში
დატრც და ავიდარი სიტყვებით
იყო ვასწავლული. თვალისის ბაღი
ეკვნი იყო სიკოსთვის; აქ, იმის
ფეჩიკით, ბაღისა და ფოთოლსა-იკი
სხვანაირი იყო ელი. სიკო ღამით
მხოლოდ ამ ბაღს ეწვებოდა.

შეუძლებს ცოტა უფლად და სიკო
ჯერ კიდევ ნივთის ძირში იყო,—
თვალისის ამ დაწვრილიყვნენ, რა-
დგანაც ცტუბარის ჰყავდა. სიკოს
მოქმდა ბაღის ღამებზე, ერთს ღამე-
დასა წაქა-წაქუბი, მერე ვიღაც ჩა-
ტა ბაღში და ბაღისის შრომავდ
ტყუბობდა, რომ სიარულით დაწვე-
ბულიყო. სიკო მუხურა ნივთისა და მო-
ინახა თოფი ხელში. ამ ვასკლე-
ჩამდენიმე მუხურა, რომ ფეხის ბზა თან-
დათან მუხურავდა. სიკომ ვაგებუ-
ბის სტლი, ვაგებუბ ცხლა შეუქმნე-
ვად ალარ მოქმედებდა. ათუ ბედ-
მა შეგებებოდა, რა ვუცხოთ, ან მე
და ის სიკო, ვაგებუბ სიკოს ფერსა.
როცა მოხვებოდა აჩრდილი, სიკომ
დინახა, რომ ეს იყო თვალისის ბი-
და ძალი, მურა, რომელიც თი-
ძირში კაცის დანახავა გვეჩვენა უ-
ფეთ, მაგრამ, რა იქნა სიკო, დაუ-
წყო კულის ჰქვეით ალერსი. სიკოც

ბა გამოცეცკვლი დაჭერის დროს და ვუამბე ბოკაულსა და გამოძიებულს სრული სიზარბულე—ის, რაც თქვენ. მე არბ. ეგვიპტისა იბიტამ დაბიზობე. ვა, რომ ჩემს სასახეს არა საქართვე. რაც ეგვიპტისა არ ვიცოც, მე სულ შინ ვავატარე. ათი თუბანი ფული არ მიბილი არბინანდრისაგან, რად- განაც იხსად, არა მამკლა; მაშინ მო- ვეცე ფულსა, როცა მამულებს და ყოველს ქონებას არბინანდრისას ხელში ჩაივადებო. მოლაპარაკების დროს არბინანდრტი ქრისტოდულ- დოს ელაპარაკებოდა და ის თავის მხარეზე მითარგმნიდა. ნამდვილი არ ვიცი, არბინანდრტი რას ეუ- ბნებოდა ქრისტოდულს. მოლა- პარაკების დროს არბინანდრტი და ქრისტოდული არა ვერბილობდნენ. მე ბერბული ენა სულ არ ვიცი. არბი- ნანდრტის რათხის კარგები შევიღდებ ვაფელე; არ დაბინახეს მკვლელის დროს გავილე გამოხსული არბ. ნი- ფონი. ჰქობდა რამე ქონება არბ. ეგ- ვინიზოს, თუ არა, არც ვიცი. ევ- გენიზოსის რათხში ორი უკული იყო, ერთი დიდი და მეორეც პატარი. არბინანდრტი მოუკლავდი დიდის ტუ- ლით. მე არ ვიცი, სად არის ხა- ზონის ტული. ეს ჩანგალი არბი- ნანდრტის რათხის კარგისაა, მაგ- რამ არ ვიცი, ვინ მოსტყობს. მე, მა- მასხალისის მოსტყობდე არბ. რათხ- ში არ შევსულვარ. ეს ჩანგალი ბო- კაულსა იბივინ იატკსედე.

არს. ნაფოსა. მე ჩემს თავს დანა- შავედი არა ვსცილებ და არც წამიბე- ზებია არბ. ეგვიპტისა მოკლელ- ზე დანაშავე. ფული არა მქონდა და არც წყნელი ებიტაშვილის მე- სცილდე. კარგული ლაპარაკი არ ვი- ციდე და როგორ წყვიბობდები ენი- ტაშვილს, კარგები ვაფელე-მუთქი ქრის- ტოდულდოსის. არ ვიცი, რად მიღებს ბოკაულს ებიტაშვილი არბინანდრტის მოკლელის. მე მავს ფულს არ დე- პირებებარ.

ქრისტოდული ჩამტყუებინა. ჩემს თავს დანაშავედი არა ვცილებ და არც წამიბე- ზებია არბ. ეგვიპტისა მოკლელ- ზე დანაშავე. ფული არა მქონდა და არც წყნელი ებიტაშვილის მე- სცილდე. კარგული ლაპარაკი არ ვი- ციდე და როგორ წყვიბობდები ენი- ტაშვილს, კარგები ვაფელე-მუთქი ქრის- ტოდულდოსის. არ ვიცი, რად მიღებს ბოკაულს ებიტაშვილი არბინანდრტის მოკლელის. მე მავს ფულს არ დე- პირებებარ.

ქრისტოდული ჩამტყუებინა. ჩემს თავს დანაშავედი არა ვცილებ და არც წამიბე- ზებია არბ. ეგვიპტისა მოკლელ- ზე დანაშავე. ფული არა მქონდა და არც წყნელი ებიტაშვილის მე- სცილდე. კარგული ლაპარაკი არ ვი- ციდე და როგორ წყვიბობდები ენი- ტაშვილს, კარგები ვაფელე-მუთქი ქრის- ტოდულდოსის. არ ვიცი, რად მიღებს ბოკაულს ებიტაშვილი არბინანდრტის მოკლელის. მე მავს ფულს არ დე- პირებებარ.

ქრისტოდული ჩამტყუებინა. ჩემს თავს დანაშავედი არა ვცილებ და არც წამიბე- ზებია არბ. ეგვიპტისა მოკლელ- ზე დანაშავე. ფული არა მქონდა და არც წყნელი ებიტაშვილის მე- სცილდე. კარგული ლაპარაკი არ ვი- ციდე და როგორ წყვიბობდები ენი- ტაშვილს, კარგები ვაფელე-მუთქი ქრის- ტოდულდოსის. არ ვიცი, რად მიღებს ბოკაულს ებიტაშვილი არბინანდრტის მოკლელის. მე მავს ფულს არ დე- პირებებარ.

შეტყუებულების ბირე, 29 ნოემბ.

სახელი	მის. კ.	მის. კ.	მის. კ.
სეფიანოანი ოქრ.	8, 21	166	166
ტანტის კუჩუნი.	165	166	166
მანკოლი ვერცხლის ფული	1, 19	—	—
მ/ა ნარკლის შან- გის სქისი მამკლა	216/3	—	—
ჭყლისა	295	—	—
ჭყლისა	—	—	—
სახელწიფი თავად-ზ- საურბის ბაქვის ფურ. ცელე	200	—	201
ტრეპოლის ფურცელი ტრეპოლის ბაქვისა	—	—	—
მ/ა	—	—	—
მ/ა	—	—	—
ტრეპოლის ბაქვისა	—	—	—
ტრეპოლის სურფრ. ათ ხელის საზოგ- დოვსა	—	—	—

მიმოსვლა ცხელის მამხარაზას ულაზაზე

ბათუმშია გადეს: საშვაბათობით: ნაშუადღეს 4 სა- ათზე, მიულ გზით, სუბსემს და ნოფრო- სისკო შუგლის. ხეტ შვაბათობით: ნაშუადღეს 4 სა- ათზე, მიულ გზით, ნოფროსისკო შუ- გილის. შვაბათობით: საღამოს 8 საათზე, შო- რის გზით, ყოველ ნოფ-საფურტო შუგ- ლის. ორ შვაბათობით: სახლურ-გაფელ კანტინაროლისგან, საღამოს 7 საათზე.

ბათუმში მოადეს: ორ შვაბათობით: დლით, მიულ გზით. ნაშუადღეს კრჩხა და სუბსემს. ოთხ შვაბათობით: დლით, მიულ გზით, ნაშუადღეს კრჩხა და ნოფროსისკე- ზედ. პარაკებობით: საღამოზე, შორის გზით.

გვიკობათ: დლით, ტრამოლდამ. ფოთი შო მოდის ბათუმშიდამ: ოთ- შვაბათობით, შუადღისას. ფოთი დამ ბათუმს მიდის: ხუთ შვა- ბათობით, დღის 9 საათზე. (ბათუმში მდებარე მჭარული შუფროლის გაფელეზე აფოსოლა ვეშე, რომელიც ვაღს ნაშუა- დღეს 4 საათზე).

გვიკობათ: დღის 9 საათზე. ფოთი დამ სუბსემს: ორ შვაბათო- ბით, შუადღისას. გვიკობათ: შუადღისას ფოთის მოდის ოთხ შვაბათობით, ნაშუა- დღის 2 საათზე. ბათუმშია ვაღსის და ნოფს, რომელიც დანიშნავს ბათუმს სა- ვაფელეს.

ფოთი დამ ბათუმს მიდის: სამ შვა- ბათობით, დღის 9 საათზე, იმ გვეს მიუ- ზარობს, რომელიც სუბსემს ვაღსის და ოქსაში მიდის. შვაბათობით: დღის 9 საათზე. ქვე იესურბოს ოქსაში მიზავს გვეს.

განცხადებანი

წერა-კითხვის სამმართველოში და ტარებულთა ამხანაგობის მადრაზაში ისეუდებ

ანი ბატონო!

მოთხოვრება აქ. ფურცელისა, კამოცხედი ს. ბრუნაძისგან, ფასი 30 კაპ.

ტფილისის ქალქის გამგეობა სა- ყოველთაოდ ეცხადებს, რომ მ დე- კემბრის, დღის 10 საათზე, მისს საღამოში ევაკობა მოხდება სამის

წლის ვალი იჯარით გასაცემ ბორ- ნისა, რომელიც დღის მტყარზე მე- ხანაინათ ქუჩის პირიდან რაგვედე- პირიბათა შესახებად მსურველს შეუტლიათ შამპრათონ გამგეობის სახელმძღვანელო დღის 10 საათიდან 12-მდე.

ტფილისის ქალქის გამგეობა სა- ყოველთაოდ ეცხადებს, რომ 30 ნოემ- ბრის, დღის 10 საათზე, მისს სა- ღამოში მოხდება ვაჭრობა სამის წლის ვალი იჯარით გასაცემად 2147 დესტერინსა და 2040 ოთხ-კუთხის სა- ვენის საქალაქო მიწის ავლანობისა- რისა (6—6)

წერა-კითხვის საზოგადოების* წინის მაღაზია

მიილა გასცხადდა მხად წიგნება 26. კაპ.

- მწილა, მოთხოვრება 8. მე- ლინასა 40
- ქართული ეკლესიის კლერ- დარი 1892 წ. 40
- თხზულობილ. ყაზიმგო- ს (მონაბუხარისა) ავ- ტორის სურათი და ფა- მულიბილი I, II და III ტომი თითო ტომი. 1 20
- ოფეც მშენებლის ქალ- დულ და მშენებლის უღით, თითო ტომი ცალკე 2 50
- სამხარეთლო ქართლისა და ეგრეთველის სექე- ლებისა 7
- თხზულობილი ი. დავითა- შვილისა 80
- მარბად, პოემაწ. ფურცე- ლისასა 20
- წალობა პოემა მისივე სურათის ციხე მოთხოვრება ჟურნალისა 25
- თამარ, სპარსული ლეგენ- დისა 10
- დემონი ლერმონტოვისა, თარგმანი მამია გურიე- ლისა 15
- კლ. I, II და III ნაწილი. თითო ნაწ. ცალკე. 50
- სამი სხესარული, მოთხოვრება და. კარკაშვილისა 30
- ნაჭებთი ბოთხობანი დ. ერისთავისა 50
- თორნიერ ერისთავი, ისტო- რიული პოემა აკასია 1
- კოკილის ნაამბობი, პოემა მისივე 20
- პატარა-ციხი ისტორიული დრამა ლეგენდი მისივე 50
- საყმაწვილო ამბები მისივე საქართველოს ისტორია მა- ქაბასისა 1
- ისტორიული ნარკვევი ლო- კუნისისა 1 50
- ქართული გრამატკა არ. ქეთათელისა 40
- ქართული გრამატკა თ. გორდანიასა 55
- ლეკები გრ. ორბელიანისა ლეკები ვახტანგ ორბე- ლიანისა 50
- სურათი შ. რუსთაველისა წ. ნინოს ხატე 50
- მჭირი სიტყვა დ. მანანე- ლისა, მგორე გამოცემა. 25

ი. ალოიზი და ახს.

ბირეშუმის ჭიის მოსამსწრელი სსელი მიღებულთაში, კორსიკის (საფრანგეთში)

ვისაც მურს ალოიზის ფრანს აბრეშუმის ჭიის თესლის შექმნა, უმოპოვებელი ვიზობი, მიმართონ კავკასიის სახელმწიფოსა და აბრეშუმის ჭიის საღამოს ტფილისში.

ბეგის მსყიდველი მიმართონ წვეგის სახელმწიფოს, ბ-მს 3. სულხანიშვილს, ტფილისში, კვირა, ნოკოლოზის ქუჩაზე, № 39.

აბრეშუმის ჭიის თესლი ბ-მ ალოიზისა ყუბუბი არის, თითოში 1, 3, 5 და 10 მისხალი. ერთი მისხალი იქნის სამი აბანი.

მ-მ აბრეშუმის თესლის სსელით თავმდებია ის გარემოება, რომ ბ-მ ალოიზის თესლის შმარბოზე თურქესტანის შმარბეში და მხოლოდ იმისაგან მკვიდრობებს. ა. ალოიზი

სომეხთა სასუფელიო ნერსესიან სქმინარობის საშ- სრუნეველს საშვაბათობით 4 დეკემბრს 1891 წლისს, საღამოს 8 საათზე დანაშუღის ვაჭრობა (კანსამორეოდ) იჯარით ვაჭე- მისათვის 36 დუქსისა სრდაფები და საცხენულეთი, რომე- ლიც მოთავსებულია სქმინარობის ბინის საზოგადოებაში. პირიბის შეტეობა შეიძლება საშრუნეველს კანცელარიაში, ყოველ დღე- დღის 10 საათიდან 12-მდე, კვირა-შუქე დღეებს გარდა. (3—3)

სომეხთა სასუფელიო ნერსესიან სქმინარობის საშ- სრუნეველს საშვაბათობით 4 დეკემბრს 1891 წლისს, საღამოს 8 საათზე დანაშუღის ვაჭრობით ვაჭრობა იჯარით ვაჭე- მად უძრავის მამკლისა, რომელიც აკეთების სქმინარობის და რომელიც მამკლისა მს კანსამორეოდ სრითი ოქიყება. ეს მამკლი იძულება თრეკე, სომხებთ 46 და 49 ქვეს პირიბის შე- ტეობა შეიძლება საშრუნეველს კანცელარიაში, ყოველ დღე- დღის 10 საათიდან 12-მდე, კვირა-შუქე დღეებს გარდა. (3—3)

წერა-კითხვის საზოგადოების წინის მაღაზიაში ისეუდება შემ- დეც სახელმწიფოებრივი, მედენილი იჯარა ვაჭეშვილის მიერ: დედა-მამა, მგორე შეესებული გამოცემა. ფასი ექვსი მურავი; უღით ორი აბანი. ვინც ნადეს ფულზედ იყიდის არა ნაყლებ ოცდა ათის ცალისა, წიგნი დაეძობება სუთ მურავზე, ხოლო უღით 33 კაპიავად. ბუფინოს პირი, უკანასკნელი გამოცემა, ფასი თხუთმეტი მურავი. ვინც ნადეს ფულზედ იყიდის არა ნაყლებ ათის ცალისა, წიგნი დაე- ძობება თოთხმეტი მურავზე, ვინც ოქს იყიდის, მს ცამეტი მურავად ვინც ოცდა-ათს,—სამ აბანად; უღისათვის წიგნზედ დაეძობება სამი მურავი.

Русское Слово, ნაწილი პირველი, მესამე შეესებული გამოცემა, ფასი ექვსი მურავი, ფასი ორი აბანი. ვინც ნადეს ფულზედ იყიდის არა ნაყლებ ოცდა ათის ცალისა, წიგნი დაეძობება სუთ მურავზე, ხოლო უღით 33 კაპიავად. Русское Слово, ნაწილი მეორე, გამოცემა მეორე, ფასი ორი აბანი, უღით ორი მურავი. ვინც ნადეს ფულზედ იყიდის არა ნაყლებ ოცდა ათის ცალისა, იმას წიგნი დაეძობება 33 კაპიავად, ხოლო უღით ორი აბანად.

Русководство для учителей и учительницъ къ преподаванію по Русскому Слову*, ფასი ორი მურავი, უღით სამი აბანი. ვინც ნადეს ფულზედ იყიდის არა ნაყლებ ხუთის ცალისა, მს თითოეტი წი- გნი დაეძობება ცხრა მურავზე, ვინც იყიდის ათს ან მეტსა, იმას მიე- ცემა ორი აბანად; უღით ორი მურავი.

სამოცი, ანუ ანანი და პირველი საყოთნეო წიგნი, სახლობი სანმარბული, ფასი ორი მურავი, ვინც იყიდის ურთავ ათობად, წი- გნი დაეძობება ცხრა მურავზე, ვინც ათობად, იმას მიეცემა რვა მურა- ვიად. (5—2)

გამოიკავ ადელქსანდრე რიანაშვილის მიერ

მეურისი

დ. მანანაილისა

და ისეუდება შემდეგს ადგილებში:

- ტფილისში წერა-კითხვის საზოგადოების* და ქართველთა მხანაგობის წიგნის მაღაზიაში;
- ქუთაისში მწ. წერეთლის წიგნის მაღაზიაში;
- გორში არსენ კლანადქსიანს;
- თელავში ილია ხარაფოვანს;
- სიღნაღში კოტე ბალაშვილანს და კოტე ნადარაშვილანს.
- თხზულებში კ. თავარქიძის წიგნის მაღაზიაში.
- წიგნი ღრის სუთ მურავად. ვინც 10 ცალს ერთად იყიდის გა- მოკლელსაგან, აბანად დაეძობება. (10—7—9)